

2023-03-27

Kontaktperson:
Henrik Götesson
Tfn 08-39 91 49
henrik.gotesson@srf.nu

Hans von Axelson
Myndigheten för delaktighet
hans.von.axelson@mfd.se

Dnr: 27/2023

Utmaningar med betalkortsterminaler för synskadade

Betalkortsterminaler som enbart har pekskärm, så kallad pin on glass, börjar bli allt mer förekommande i samhället. Det gäller i synnerhet på restauranger, i taxibilar och i mindre butiker där flyttbara enheter används. Betalning med kontanter erbjuds som regel inte. Kontanter är också svårhanterliga för många, trots att det skulle kunna utgöra ett alternativ. Till Synskadades Riksförbunds förbundskansli kommer frågor från distrikt och lokalföreningar om hur vi jobbar för att hindra den snabba utvecklingen.

Synskadades Riksförbunds ståndpunkt

Synskadades Riksförbund anser att betalkortsterminaler med enbart pekskärm, pin on glass, borde vara förbjudna. Det enda alternativet borde vara betalkortsterminaler med fysisk knappsats. Alla måste ha rätt att kunna göra någonting så grundläggande som att betala.

En [novus-undersökning från 2022](#) visar att sex av tio synskadade medlemmar i Synskadades Riksförbund över 65 år (som ingick i undersökningen) inte använder e-legitimation. Många av personerna som inte använder e-legitimation kan heller inte använda pekskrämsmobil. Därmed kan de heller inte nyttja terminalerna, även om de skulle ha tillgänglighetsfunktioner. Exempel på tillgänglighetsfunktioner är tal, pip eller haptisk återkoppling i form av vibrationsmönster (se nedan). Samtliga betalkortsterminaler med pekskärm som Synskadades Riksförbund känner till ger visserligen möjlighet till betalning via blippfunktion, mobiltelefoner och smarta klockor. Blippfunktionen är begränsad till små belopp. Vid var femte transaktion ska dessutom pin-kod krävas oavsett belopp, enligt EU:s regelverk PSD2.

SmartVision 3 som är en android-telefon med fysisk knappsats stödjer Google Pay. Telefonen i sig kan upplevas komplex av den som inte är van vid att använda skärmläsare och förstoring.

Det finns också ett betalkort på den svenska marknaden (Rocker) som har fingeravtrycksigenkänning som identifieringsmetod. För att kunna komma igång krävs emellertid att den som ska använda kortet har en smart mobiltelefon. Hjälp av någon som ser behövs också för att komma igång med fingeravtrycksigenkänningen. Dessutom är avgiften för kortet i dagsläget 99 kronor per månad. Delar av avgiften återbetalas i och för sig när man handlar med kortet.

I ljudliga miljöer blir det svårt att betala, även för den som kan betala med smart mobiltelefon eller smartklocka. En medlem i Synskadades Riksförbund vittnar om hur han i mars 2023 blev nekad att handla i en bar. Kön var lång och det ansågs ta för lång tid om han skulle ta fram sina hörlurar för att kunna höra mobiltelefonens tal.

Utmaningar och tillgänglighetslösningar

SRF har haft flera möten med stora beställare av betalkortsterminaler i Sverige samt svenska återförsäljare. De har ansett att frågan måste drivas internationellt.

Synskadades Riksförbund har haft besök av företaget Zettle som är en del av Paypal. De har utvecklat en lösning för sin androidbaserade terminal där haptiska vibrationer ges när användaren för händerna över tangentbordet. På så vis går det att orientera sig. För den som inte kan använda en pekskärm är detta inte något alternativ.

Andra utmaningar är att tillgänglighetsfunktionen måste aktiveras. Det syns dock alltid en symbol för tillgänglighet på skärmen. Det finns ett kontrastläge och ett talläge. I dagsläget är talet endast på engelska och högtalaren ganska dålig.

Den brittiska synskadeorganisationen RNIB har trots det certifierat terminalen och andra liknande lösningar nom ramen för den så kallade common security-standarden.

[RNIB om tillgängliga betalkortsterminaler m.m.](#)